

Naročnina
\$2.00
na leto.

Clevelandska Amerika
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

ŠTEV. 69 NO. 69.

CLEVELAND, OHIO, V TOREK 30. AVGUSTA 1910.

VOL. III.

Štrajki v Pa.

Plačani izzivači v premogarskem okraju v Westmorelandu izzivajo štrajkarje.

POBOJI.

Scranton, Pa., 29. avgusta. Tukajšna premogova družba ima zaposlenih mnogo skabov, ki pod varstvom posebnih deputijev neprestano izzivajo revne štrajkarje. Vsled izzivanja je prišlo večeraj do pretepa med skabi in štrajkarji. Takoj so pa nastopili pennsylvanski kozaki, državna policija, in v teku boja je bil en štrajkar ubit in mnogo težko ranjenih. Poleg tega je pa surova državna policija zaprla še 38 štrajkarjev. Štrajkarji v tem okraju so šele 14 dni na štrajku, in večeraj so sklenili, da se vrnejo na delo. Ker se je pa kompanija branila jih vzeti na delo, je prišlo do nemirov. Skabi so povzročili pretep, nakar je nastopila policija.

New Bedford, Mass., 29. avgusta. Tu je prišlo do pretepa med štrajkarji in skabi. Nastopili so deputiji, ki so sprva streljali strop v zrak, a konečno se poslužili svojih krepelj. Zaprla so 18 štrajkarjev.

Columbus, O., 29. avgusta. Iz Clevelanda je prišel sem prvi regiment narodne ohioske garde, da skrbi "za mir in red" v tem mestu. Vojniki so jako nevoljni, ker morajo v mestu upravljati policijsko službo. Štrajkarji, prejšnji uslužbenci pocestne električne železnice, so jako vztrajni pri štrajku; nepobito zahtevajo vse svoje pravice. Da si se trui župan in trgovska zbornica, da se štrajk čimprej konča, vendar družba pocestne železnice neče v ničesar privoliti, kar zahtevajo štrajkarji. Mnogo policije je že zapustilo svoje službe, ker nikakor nečejo da bi vršili štrajkarsko službo in se venomir postavljali smrti nevarnosti. V mestu sta sedaj dva polka narodne garde. Vse kaže, da bo štrajk trajal še precej časa.

Junaški čin matere.

Sedan, Kans., 28. avgusta. Mrs. Burch se je izkazala večeraj pravo junakinjo. Njen devetletni sin je padel v vodnjak. Mati, ki je to videla, je takoj skočila na njem v vodnjak, kjer je bila voda 5 čevljev visoka. Tako je stala in držala otroka v naročju celih osem ur, dokler se njen mož ni vrnil od dela. Sosedji niso slišali klicev na pomoč. Ki so Mrs. Burch potegnili iz vodnjaka, se je nezavestna zgrudila, dočim je bil otrok zdrav. Prebivalci vasi so sklenili delati na to, da dobi mati Carnegijevo medaljo za junastvo.

Poštna tatvina.

Washington, 27. avgusta. Poštni oddelček je razpisal \$1000 nagrade onemu, ki najde tatove, ki so 9. avgusta ukradli iz poljskega tabora v Otis, Wyo. svoto \$6700, dasi je šest vojakov stražilo denar. Pred dvema dnevoema je bilo v blagajni \$80.000. Vseh šest vojakov je bilo kaznovanih. Sedaj se da to biti s tatovi v

Kolera na Dunaju.

V glavnem mestu Avstrije se je pripetilo veliko slučajev nevarne bolezni kolere.

EVROPA OKUZENA.

Dunaj, 29. avgusta. Ministerstvo za trgovino in obrt je do gnalo, da se je zadnje čase pojavilo večje število slučajev kolere na Dunaju in da je že pet oseb umrlo za to nevarno boleznijo. Na Dunaju je zavladao velikansko presenečenje in groza. Ker je kolera razširjena po celi Rusiji in tudi po Italiji, se Evropa boji, da se ta nevarna morilka človeštva raznese po celi Evropi. Kolera se baje razširja po celem dol. Avstrijskem in gor. Štajerskem. Oblasti so odredile najstrožje odredbe, da se prepreči pot tej nevarni morilki.

Bari, Italija, 28. avgusta. V teku zadnjih 24 ur je umrlo 17 oseb za kolero v teh okrajih in naznanilo se je 25 novih slučajev. Z zadovoljstvom se opazuje zadnje čase, da kolera po južni Italiji preneha.

Bukarešt, Rumunija, 27. avgusta. Rumunska vlada je odpovedala letošnje jesenske vaje, ker se boje, da se zna zavleči kolera preko ruske meje.

Petrograd, 27. avgusta. Na Ruskem je kolera nekoliko pojenala. Po uradnih poročilih je tekom pretečenega tedna zbolelo 16.106 novih oseb za kolero in umrlo jih je nekaj nad sedem tisoč. Dosedaj jih je zbolelo 161.000 in umrlo jih je 57.000.

Salvation Army.

London, 28. avgusta. Mrs. Kate Clibor, ki je hči vrhovnega generala Bootha znanih fantastov od Savation Army, je tekom pretečenega tedna zbolelo 16.106 novih oseb za kolero in umrlo jih je nekaj nad sedem tisoč. Dosedaj jih je zbolelo 161.000 in umrlo jih je 57.000.

Slonov obisk.

Pittsburg, Pa., 27. avgusta. V stanovanju Morleyja je prišel v soboto zjutraj slon, ki je pobegnil iz cirkusa. Na dvorišču ravno pod oknom spalnice je dobil tri bušlje krompirja in tri steklenice mleka, kar je vse mirno povžil. Ubogi Morley je telefoniral po policijo, ki je s pomočjo uslužbencev cirkusa "aretirala" predrznega slona.

Čin blaznega.

Ellis, Nebr., 27. avgusta. V vlak Union Pacific železnice je neki potnik nenadoma zblaznel in pričel srteljati na sopotnike. Dva je nevarno ranil. Šele petim uslužbencem vlaka se je posrečilo zvezati nevarnega človeka. Dr. Temple, iz Denver, Colo je tako nevarno ranjen, da najbrž ne bo okreval.

— Če vam je kdo kaj dolžan na hrani, stanovanju ali na položju, oglasite v našem listu; če ne veste, kje se dobiča oseba, vam bomo bo hitro pre-

Von Gottes Gnaden

Nemški cesar se je zopet neznančno zameril svojim ponižnim in sestradanim "podanikom".

CESARJEV GOVOR.

Berolin, 29. avgusta. Nemški cesar je zopet blamiral vso nemško državo, ko je zadnje soboto povdarjal na nekem banketu v novem gradu na Prusko-Poljskem, da je njega Bog poslal na zemljo in da Bog hoče, da on vlada nemškemu narodu. Dejal je, da so vsi vladarji od Boga, in da Bog hoče, da se jim nalagajo davki in da morajo trpeti krivice in krivične davke, kakor jih nalaga nemška gospoda prostemu ljudstvu. Posebno je govoril: Moje kraljevstvo prihaja od Boga in vsi vladarji na svetu so postavljeni od Boga, da vladajo nad svojimi podaniki. Vsakdo je torej obvezan na neomejeno pokorščino svojemu vladarju. Kralj je povzdignjen nad ljudmi in zoper njega ni sodbe.

Iz tega jasno sprevidimo, da se nemškemu cesarju vsak dan bolj meša. Ne čudili bi se prav nič, če bi danes dobili brzojavko, da so nemškega cesarja zaprli v norišnico. Kar ta človek od "Gottes - Gnaden - Schnautze" že govori po svetu, je več kot od sile. Nemško državo, ki je sicer precej demokratična, posebno zadnje čase, je že parkrat spravil v toliko zadrego, da se je moral državni kancelar odpovedati službi. Sicer pa prismojenemu Viljemu ni toliko zameriti kot parasitski dvorski kliki, ki mu pri vsakem koraku liže pete, in povzdiguje "svojega vladarja" v deveta nebesa. Ni čuda, če se že itak prismojeni Viljem prenapihne in začne pridigovati, da ga je Bog poslal na zemljo da osreči s svojim jezikom vse človečanstvo.

Vsi nemški listi so polni ogorčenja nad skrajno norčavi in besedami nemškega cesarja. Večeraj so imeli vsi listi v Nemčiji dolge uvodne članke, ker so strogo kritizirali njegovo vladarja, ki prihaja k njim "od božje milosti". Če bi Bog res pošiljal take vladarje zemljanom, bi bila pač slaba za te cesarske podložnike. Celo petolizna "Vossische Zeitung", ki pade pred nemškim cesarjem vsak dan dvakrat na kolena, pravi v svojem uvodnem članku, da je cesar s svojim govorom prekršil ustavne pravice države in da bi moral dobiti ukor. Tako sodijo Nemci sami o svojem vladarju.

Takih klepetulj kot nemški cesar, ki pravi, da živi od božje milosti, dasi ga ljudstvo s krvavimi žulji plačuje na leto z milijoni, ne potrebujemo na svetu. Najboljše je, če Nemci svojega "Gottes Gnaden" cesarja pošljejo v pokoj. Pa ljudje so povsod enaki. Nikjer drugje pa ni klečeplastvo tako prorojeno ljudem kakor v Nemčiji, torej se nikakor ne čudimo, če njih cesar govori take oslarije svojim "ponižnim podložnikom."

Generalni štrajk.

Iz Bilbao, Španija, se poroča, da nastane v ponedeljek generalni štrajk v Španiji. Vlada je

Naseljevanje.

Kaj pravi generalni komisar za naseljevanje o naseljencih iz Evrope in Azije.

SLABSI NASELJENCI.

V Clevelandu se je v petek muril Daniel J. Keefe, generalni komisar naseljevanja. Ob tej priliki je imel več govorov in med drugimi se je izrazil tudi, da po njegovem bi morali vsakega naseljenca na Ellis Islandu prav natančno preiskati, če je sposoben za Ameriko ali ne. Nadalje bi moral vsak novodošlec imeti vsaj \$25 v žepu in voznjo do določene kraja plačano. Z fiskalnim letom, ki se je nhalo junija meseca, je prišlo 1.041.000 novih naseljenecv v Zedinjene države. V zadnjih sedmih letih je prišlo sem več naseljenecv kot znaša vse prebivalstvo Nove Anglije ali pa pacifičnih držav. Okoli 70 odstotkov vseh naselnicv je prišlo iz južne Italije, Avstrije in Rusije. Nadalje pravi Keefe, da so današnji naseljenci veliko slabši kot oni leta nazaj. Pred dvema letoma je prišlo v Zedinjene države 1.285.000 naseljenecv in od teh jih je bilo 11.000 poslanih nazaj lani leto je pa prišlo 1.041.000 naseljenecv od katerih so jih 25.000 nazaj poslali. Postave za priprustitev so iste kot so bile prej, vendar vzrok za toliko deportiranih leži v tem, ker prihajajo slabši razredi naseljenecv.

Nam se ne zdi pravilna izjava generalnega komisarja, da di sedaj prihajali slabši ljudje v Ameriko. Isti prihajajo kot so prihajali leta nazaj, samo dalo se postave na Ellis Islandu stokrat poostrele, in da je Amerika že skoro sita naseljevanja. Da pa Amerika brez evropejskih in drugih naseljenecv ne more napredovati, to je potrdil sam zvezni cenilni urad s sledečimi številkami: Prebivalstva v Zedinjenih državah so našli letos okoli 90 milijonov. Pred desetimi leti leti pa 77 milijonov. V teku desetih letih je prišlo 14 milijonov naseljenecv v našo republiko, dočim so se domačini pomnožili samo za 9 milijonov. Te številke jasno kažejo, da baš naseljenci največ pomorejo k napredku in razviku Amerike, a ne domačini. Če tako velikanska in ogromna država kot je Amerika v teku desetih let napreduje samo za 9 milijonov prebivalcev, mora vsakdo vedeti, da bi Amerika čakala stotine let, da bi prišla vsaj do 100 milijonov prebivalcev. Naseljenci so ljudje, ki pomagajo k razviku Amerike, to so pionirji po postranih državah, ki prično obdelovati zemljo, za katero se Amerikane sicer ne zmeri. Naj govore fanatični ameriški nativisti kakor hočejo, dejstvo pa le ostane resnično, da Amerika brez naseljevanja ne bi bila Amerika.

Glede Kitajcev se je komisar izjavil, da pride le neznanno število sem. Tisti, ki pridejo, se utihotapijo. Kanada vlada pobira od vsakega Kitajca, ki se tam naseli \$500 davka. Kitajec ne plača ta davka, da bi ostal v Canadi, pač pa ker ima nado, da bo pozneje se utihotapil v Ameriko. Če ga pa tukaj dobe ameriške oblasti, ga pošljejo nazaj v Kanado, ki pa zahteva zopet \$500 če hoče Kitajec tam ostati. Tako se Amerika otresa azijskega

Mestne novice.

Poročilo o nedeljskem shodu faranov sv. Vida glede zidanja nove slovenske šole.

RESNO DELO.

— Okoli 200 faranov, samih družinskih očetov in nekaj samcev se je v nedeljo popoldne zbralo v solski dvorani sv. Vida, da začno z resnimi posvetovanjem, na kak način bi se pričelo z resnim delom, da se v Clevelandski slovenski naselbini postavi nova šola, ki se jo tako zelo potrebuje vočigled vedno naraščajočega števila otrok. Mnogo govornikov je govorilo, vsi v kratkih, toda jednatih besedah. Govorilo se je, kako so Slovenci v drugih naselbinah prišli do svoje šole in cerkve, kako se drugi narodji postavijo z veličastnimi stavbami, samo ni tukaj v Clevelandu ne moremo pokazati ničesar. To je navdušilo navzoče. Jednoglasi se je sklenilo, da se naloži toliko in toliko na vsako družino, kar mora plačati v gotovem času; seveda, kdor je brez dela ali ubožen se ga počaka ali pa daruje toliko kot more, Rev. Ponikvar, župnik sv. Vida je pokazal načrte bodoče slovenske farne šole v Clevelandu. Načrt je jako mičen in poslopje odgovarja vsem modernim zahtevam in ugodnostim. Tako kot mislijo postaviti poslopje sedaj, bi stalo okoli 40.000 dolarjev. Šola se pa zida tako, da če bi pozneje kdaj zmanjkalo prostora, se na pročelju ali frontu lahko podaljša. V novi šoli bi bilo začasno osem razredov, dočim bi ostali v stari šoli štirje razredi. Nadalje je bilo povedano, da ima fara sedaj nabranega okroglo \$200.000a banki in cerkev pa ima dolga okoli 3000 dolarjev. Škof zahteva, da mora imeti fara, predno začne zidanje najmanj \$20.000 skupaj, sicer se ne sme pričeti s zidanjem, kar je tudi popolnoma pravilno. Več se plača naprej manj se bo pozneje plačevalo na obresti. Zato ni pravo mnenje istih, ki bodoje darovali šole tedaj, ko bo šola zidana. Vsaka stvar velja denar, tako tudi zidava. Delavci ne morejo delati zastoj, če ni denarja, oprava velja veliko denarja. Lep vzgled, kako se naj zloži denar, je dal Nik Novak, ki prvi stopil naprej in odštel \$25 za enkrat in obljubil je še darovati. Njemu je sledilo še mnogo drugih faranov. Nadalej je bilo sklenjeno, da pride tekom meseca vsaka družina se upisati v župnišče in tam plača kolikor more. V teku meseca pa se zopet priredi farni shod, tjer se bo pokazalo, koliko se je darovalo in koliko se je nabralo. Če je v enem mesecu nabranih \$14.000 kar je prav lahko, tedaj se takoj lahko prične s stavbo.

Izvoljen je bil posebni stavaršni odbor, o katerega delovanju poročamo, prihodnjič.

— Staršem Zele v Collinwoodu je umrl 13 mesečni sinček.

— Društvo sv. Alojzija, slov. kat. vit.dr. je pri nedeljski seji nabralo \$6.00 za slovenske štrajkarje v Pennsylvaniji. Svota se je izročila našemu uredništvu.

s svojim zrakoplovom v torek iz Euclid Beacha do Cedar Pointa. Za svoj izlet ima obljubljenih \$15.000. Curtiss hoče pri tem izletu narediti nov rekord glede hitrosti voznje. Baje bo jadral po zraku eno miljo na uro.

— Clev. društva so se kaj lepo spomnila štrajkarjev v Westmoreland okraju, ki prosijo pomoči od clevelandskih Slovencev kakor smo že zadnjič omenili je darovalo dr. sv. Janeza Krst št. 37 J.S.K.J. iz svoje blagajne \$15.00, nadalje so pa še darovala sledeča društva: Društvo U Boj št. 53 S.N.P.J. v Collinwoodu je dovolilo iz svoje blagajne za revne štrajkarje svoto \$14.00, kar se je tudi odposlalo na primerno mesto. Prostovoljni doneski so pa znašali \$5.45, kar je bilo zajedno z zgorej omenjeno svoto odposlano. Društvo Tolstoj, št. 26 S.S.P.Z. je pri sebi nabralo prostovoljnih doneskov \$1.95 in je bila tudi ta svota odposlana na štrajkarski odbor. Društvo Tolstoj se nahaja v Collinwoodu. Vsega skupaj se je poslalo iz Clevelanda \$42.60 kar bo ubogim štrajkarjem, ki s svojimi družinami trpe glad za svoje pravice gotovo dobro prišlo v sil. Pričakuje se tudi od drugih društev, da store svojo dolžnost in odposljejo kako svoto zatiranim rojakom v Pennsylvaniji.

— Na delavski dan, prihodnji ponedeljek, se vrši, kot smo že enkrat omenili piknik podpornega društva Naprej, št. 5 S. N. P. J. in sicer v Lakeside vrtu poleg Gordon parka. Društvo je priredilo mičen program. Pred piknikom se vrši parada društev, ki so obljubila svojo udeležbo. Samo društvo, ki spadajo v S.N.P.J. bo skupaj 9. Vsem Slovincem je vstopnina prosta in so najljudneje vabljeni, da se piknika udeležijo.

— Cleveland se večja. Sedaj je vsa bližnja mesteca okoli Clevelanda pograbila naenkrat mrzlica, da se priklopijo Clevelandu. Tako East Cleveland, Lakewood, Newburg City, in Euclid Heights. To bi dalo mestu kakih 20.000 novih prebivalcev. Po vseh teh okoliceh se prebivalci zelo trudijo, da pridejo pod upravo Clevelanda.

— Na Labor day, prihodnji ponedeljek ima dr. sv. Frančiška K.S.K.J. v Percovi dvorani na E. 79th St. veliko društveno veselico, kamor je vsakdo vabljen. Obeta se dobra zabava. Vstopnina prosta Slovincem. Začetek ob 2. uri popoldne.

Črnogorski kralj.

Cetinje, Črnogora, 29. avgusta je bil edini knez na balkanskem polotoku proglašen kraljem, kar je bila že dolgo srčna želja črnogorskega kneza. Naslov "knez" se je starem Nikoli zdel premalo važen, da bi mogel igrati isto ulogo kot njegovi kolegi, ki se imenujeji "kralji". Sklenil je torej, da si tudi on posadi kraljevo krono na glavo. Prvikrat so ga torej v nedeljo pozdravili s 101 strelom iz topov.

Ob tej priliki je prišlo v mesto toliko tujcev, da jih niti desetina ne more prebiti v mestu. Napravili so v naglici stotine barak in sotorov. Zmanjkalo je tudi živeža. Mesto kupuje sedaj po deželi kozo in jagnjeta, da pride Govolj mesa v mesto. Večina vlad je poslala zastopnike na ta slav-

Teddy - delighted

V Cheyenne, Wyo. ga je množica cowboysov navdušeno sprejela; politični govori.

VELIKANSKO SLAVLJENJE.

Cheyenne, Wyo., 29. avgusta. Teddy je prišel na "divji zapad" v soboto, kjer je bil od velikanske množice navdušeno sprejet. Kot nekdanji poveljnik "rough riders" je seveda celemu zapadu zelo priljubljen. Ob tem času obhajajo v glavnem mestu Wyominga v Cheyenne takozvane "Frontier Days", na kateri praznik pride več indijanskih rodov a svojimi glavarji. Cowboyi iz cele dežele pridejo skupaj in kažejo vse jahaške umetnosti pri slavnostih. Teddy je vse to videl in bil neizrečeno vesel.

Med drugimi je imel tudi več političnih govorov. Dejal je, da se on bori vedno za poštenost v politiki in v vsem javnem življenju, da se mora go bogati in revni zločinci enako kaznovati, kar je pa seveda samo ob sebi umevno. Priporočal je tudi milosti bogate zločince. Dejal je, da je sedaj sicer navaden državljani vendar bo storil vse v njegovi moči, da poboljša današnje razmere, in če bo politični položaj tako zahteval, bo zopet javno nastopil za korist ameriškega ljudstva.

Tako si dela Roosevelt reklamo po Ameriki in ne bi rekli dvakrat, da pri prihodnjih predsedniških volitvah ne bi bil izvoljen/predsednikom. Saj se niti čudili ne bi, če bi se proglasil kraljem "neodvisnih zedinjenih državah ameriških". Pulla ima dovolj.

Parasitni kapitalisti.

Newport, R. I., 27. avgusta. Večeraj se je zbralo tukaj kakih 50 milijonarjev, ki so se po svoje, prav po živinsko zabavali. Vsaka oseba te zabave je reprezentirala vsaj 25 milijonov vrednosti, med njimi je bil tudi J. P. Morgan. Vse te kapitalistične pijavke skupaj se cenijo, da so vredne čez 3 tisoč milijonov dolarjev.

— Od 1. septembra naprej se bode mleko v Clevelandu podražilo in sicer bo veljal od tedaj naprej en kvort mleka 8 centov, mesto kakor sedaj 7 centov. K temu koraku so slovenski mlekarji povsem opravičeni, ker jim je mlekarški trust, ali pa farmerji na deželi neverjetno visoko zvišal ceno za mleko. Zvišal jim je kar 5 centov pri galoni, dočim bodoje mlekarji, ko podražijo mleko dobili samo 4 cente več kakor dosedaj pri galoni. O tem se slovenske gospodinjke, ki jemljejo mleko od slovenskih mlekarjev blagohotno opozarjajo. V Clevelandu se je že večkrat pričela gonja proti podraženi mleka, ker farmerji in mlekarški trust na deželi dela ceno kakor se jim ljubi in mnogokrat stavi take cene, da se pri prodaji mleka dandanes res ne pravi malo zaslužiti. Mlekarški trust farmerjev je oni, ki dobiva mastne dobičke od mleka, dočim naši mlekarji po mestu delajo po noči in po dnevu, da zadovoljijo svojim odjemalcem. Naj se nikdo ne čudi, če se mleko podraži za en cent pri kvortu, ker mlakarji v tem bolj prizadeli so mlakarji.

"AMERIKA"

— Izhaja v torek in petek. —
Izdaja: Slov. tiskovna družba
Amerika.

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti...
..... \$2.50
Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne sprejemajo in ne vračajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošiljajo na:
Tiskovna družba "AMERIKA"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandska AMERIKA"
Issued Tuesdays and Fridays
— Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
(a corporation.)
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians
(Kraimers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 1277 R.

"Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3, 1879."

No. 59 Tue. Aug. 30'10 Vol III

Smrtna kosa

Vsem je znano, da naš narod v tej obširni Ameriki dela pri najtežavnejših delih. Smrtna kosa visi od dneva do dneva nad glavami naših bratov. Kdo bo rekel kaj, če pobije stotine naših sinov ki dela v rudnikih, v topilnicah železa, v rovih, kamenolomih? Dnevni listi so polni o samih nesrečah nesrečnih delavcev. Dosti je, če rečemo, da ko se vsako leto prešteje število delavskih žrtev v Ameriki, da številke presegaajo one, ki jih štejemo, kadar se vrši najbolj krvava vojaka. Današnja ameriška industrija je podobna krvavemu bojišču, ker vsaki najmanjši oddelek je napolnjen z delavsko krvjo delavskih mučnikov, čemur je ponajveč vzrok hudodelska brezbričnost ameriških kapitalistov. V misli, da si kapitalci čimprej nabavi gore denarja, nenecene milijone, kapitalisti ne štedijo življenja delavcev, jim ni mar za tisoče krvavih rok in nog, ni mar za tisoče zgubljenih delavskih življenj, ni mar za jok in stok delavskih sirot, mar jim je milijon, mar jim je dolar. Delavci so roba, ki je prepoceni, pravijo kapitalisti, kdo se bo torej še za delavca pobrigal!

V državi Pennsylvaniji je neki rabeljski zakon, da če en delavec pogine pri svojem delu, tudi če ni bila njegova krivda, in ako nima nikakega sorodnika v bližini in če je "foreigner", da nima pravice tožiti za nikako odškodnino. Vsem je še znano in dobro v spominu, kako je odločil sodnik v Pennsylvaniji, ko je pri njem bil delavec in tožil za odškodnino, ker mu je odrgalo obe noge po krivdi kompanije. Doma je imel gladno ženo in gladne otroke. Sodnik je pa odločil, da delavec, ki je "foreigner, ni opravičen niti do enega centa ne. Tu se ne vpraša, če je delavec umrl radi krivde kompanije, radi krivde koga drugega ali pa je bil sam kriv smrti. On je naseljenec, ni državljan, torej za njega ni zakona, nobene postave. Če ima tak delavec v stari domovini ženo, otroke, stare roditelje, ki mogoče po delavčevi smrti morajo prijeti za beraško palico, to ne briga onih, za katere je delavec zadnikrat dihal — kapitaliste. Zato se kapitalisti lahko hvalijo po vseh straneh, da jih delavec

ne stane toliko kot navadna mula. Sledeči dogodek najbolj osvetljuje današnji ameriški kapitalistični značaj. Nekega dne je premogar delal v premogovniku. Dve mule ste vlekle premog iz jame, kolikor ga je bilo nakopanega. Ker je šlo iz rudnika jako strmo navzgor so se mule prekotalile, voz se je zvrnil in ubil delavca. Kakor hitro se je to zgodilo, so že prihiti drugi delavci, da potegnejo mrtvega delavca izpod voza. Eden odide, naznani smrt nadzorniku. Povedo mu kaj se je zgodilo. Nadzornik pa se zadere nad njimi: Vi voliti in lopovi, zakaj ne pazite na naše mule! Kdo bo plačal mule, kdo bo kupil druge? itd. In ta nadzornik je vsak dan kričal radi mule, a o ubitem delavcu ni izgovoril niti besedice. Vedel je, da je foreigner, ki nima pričakovati niti centa, človek ni vreden ničesar, a mule so — drage.

Velikanske so nesreče, ki se dogajajo dandanes v ameriški industriji. Kakor smo rekli, kompanije se prav nič ne brigajo za varnost delavcev, in tako nastajajo nesreče, katero bi sicer lahko preprečili. Mnogo, mnogo se jih poslovi od tega sveta, a drugi ostanejo, pokvarjeni za celo življenje, ter so prisiljeni obiskovati tuje prage, če nečije, da umrjejo od gladi. In oni, ki ostanejo živi, malokdaj dobe od kompanije kako odškodnino, ker zakoni kapitaliste bolj varujejo, kakor pa delavca. Veliko vzrokov je k temu položaju. Naj navedemo onega, ki je glavni.

Večkrat je že kdo imel priliko, da je hodil s kakim delavcem iskati za slednjega delavca. Večkrat je že kdo imel opravka s svojimi tovariši, ki so hodili okoli raznih kompanij, da dobijo odškodnino za poškodovanje telesa. Mnogokrat je že tako izgledalo, da če poškodovani dobiti lepo odškodnino. A kakor naenkrat se vse preobrne ter poškodovani dobi komaj toliko, da si kupi enkrat kruha. Kompanije dajo, samo da se "sitneža" rešijo. S to "odškodnino" se siromak ne more živeti, niti ne more umreti. Zakaj ni dobil več, ker je imel dobro upanje? Kakor nam očitve pripoveduje, so že večkrat sodelavci, iz strahu, da sami ne bi zgubili dela, govorili nadzorniku tako kot bi si bil poškodovan sam kriv poškodbe. To je žalostno, zelo žalostno, pa je gola resnica. Posebno se ta istina pokaže, kadar je poškodovan po kompanijski krivdi, kak foreigner. Domači delavci, irski ali ameriški, gotovo ne bodo je naštopili za takega Foreignerja temveč skoro bi se raje slabo povedali. Bojazljivi strah, da ne zgube dela, jih dovede da ne povedo resnice.

Take sramote bi se morale izkoreniniti. Zakaj bi se tajala resnica, zakaj bi se škodovalo delavcu, svojemu sodrugu? Vsakdo mora pri tem pomisliti, da tudi njega lepega dne zadene nesreča, in kaj potem, če se tudi o njem ne pove prave resnice. Ali si bo voščil, da bi prišel v tak položaj, kot morda oni, o katerem je prej sam govoril neresnico? Kako bo njemu pri srcu, ko pridejo sodelavci in rečejo, da si je delavec sam kriv nesreče, a ne kompanija? Kako če biti njemu pri srcu, ko dobi mesto odškodnino v roku, beraško palico svojega prednika? Hudo mu bo, zelo hudo!

Ker se tiranski kapitalizem ne briga za delavce, bi morali biti vsaj delavci med seboj vedno in povsod složni, v vseh zadevah, v vseh nesrečah. Vselej, kjer le morejo, bi morali pokazati edinstvo. Pošten delavec se ne bo nikdar kesal, da je govoril resnico. Slabo za onega, katerega delo je odvisno od volje gospodarja. Tak postane suženj svojega gospodarja. Bistremu in razumnemu delavcu so odprta vrata povsod.

Je pa dovolj žalostno, da se v Ameriki kaj takega sploh dogaja. Z železno roko in kremplji drži kapitalizem delavca k tlem ter ga tlačil toliko ča-

sa, dokler ga ne potlači popolnoma. Ko je eden opravil svojo delo, pride lahko na vrsto drugi. Delavec dovolj. Delavec je zastoj, mulo se mora plačati. Doklej še torej ta žalostni položaj v Ameriki? Dolej, dokler bodo delavci zadovoljni z vsem, kar jim kapitalist vrže v jasio, dokler bodo zobali kapitalistično hrano. Kadar pa bodo začutili, da so delavci edina podpora in moč kapitalizmu, ki jih nesramno izrablja, tedaj se bodo tudi razmere spremenile. In Bog daj, da se nesramna, izkoriščevalna oblast današnjega kapitalizma kmalu ovrže in potepa v prah, da bi delavec prišel do pravice, da bi dobil za svoj pravi znoj onaj, kar mu gre po vseh pravicah.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Potrjen zakon. Cesar je potrdil v deželnem zboru krañjskem sprejeti zakon glede varstva tičev, koristnih za poljedelstvo.

Pomiloščenje. Cesar je odpustil nadaljnjo kazen 47 kazencev, med katerimi so trije kaznenke iz ženske kaznilnice v Begunjah.

Umril je v deželni bolnišnici posestnik in gostilničar Franc Lovšin.

Pokojnina finančnih paznikov. Finančnim paznikom, ki so stopili v pokoj že pred 1. oktobrom 1890, se zvišajo njihove pokojnine tako, da bodo znašale toliko, kot pokojnine poznejših umirovljenecv.

Strelnica. Dne 10. avgusta popoldne je Jožef Župan z Breznice kosil no svojem travniku na gmajni onstran Vrbe. Ker se je bližala huda ura, ga žena prosi, naj pusti delo ter gre z njo domov; a pridni mož ji reče, da ima samo še dve redi poseci in da prej ne gre domov. Žena odide, a ni bila še doma, ko trikrat močno zagrmel, tresel in strela ubije nesrečno kosca. Ta nenadna smrt Županova je po vsej okolici vzbudila občno sočutje in žalovanje. Umrli je imel poleg žene na Breznicah malo hišo in malo trgovino z železnino in lesenimi izdelki. Bil je silno priden, skromen, čišten in pošten. Zapisil je vdovo s sedmimo nepreskrbljenimi otroki in nad sedemdeset let staro bolno mater. — Čuden slučaj, da je na isti gmajni ravno pred enim letom dne 10. avgusta tudi ubila strela kosca z Brega.

Izkopnine v Novem mestu. Za okrajnim glavarstvom, kjer kopolje temelj za vilo Vlad. Vojske, so delavci izkopali 85 cm dolg meč, ki se je pa sešul. Meč ki je oddan deželnemu muzeju v Ljubljani, imaj obliko rimskih mečev, kar je popolnoma verjetno, ker so ob tej stari cesti, kakor tudi v okolici Novega mesta že večkrat našli na spomine iz rimske dobe.

ŠTAJERSKO.

Lepe razmere. Neki Slovenec je te dni zahteval v restavraciji na Pragarskem četrtino vino v slovenskem jeziku. Natakar je gosta premeril od nog do glave ter z značilnim izrazom odgovoril: "Ich vestehe nicht slovenisch". Slovenec je precej časa mirno čakal, da pride kak natakar, ki bo razumel slovensko, ker se pa nihče ni zanj zmenil, je poiskal drugega natakarja, katerega je vprašal, če nihče v restavraciji ne zna slovensko. Še predno je natakar odgovoril, je pristopil neki orožniški stražmojster, ki je začel Slovenca izpraševati, kaj hoče, odkod je doma itd. Slovence je povedal, da je prišel pit četrt vina, da ga pa ne more dobiti, ker menda nihče ne razume slovensko. Vsed tega odgovora je stražmojster vrgel slovenskega gosta iz restavracije, rekoč: "V imenu postave vas pozivljem, da greste iz sobe". Tako se je zgodilo s Slovincem v kolodvorski restavraciji, ki stoji na slovenskem ozemlju in ki se je

memogoča, a napram Nemcem izjavljamo, da nimamo nikakoršnih tajnih ciljev. Kar se tiče onih slovanskih bratov, ki nočejo priti v Sofijo, ponavljam, da jim je najpotrebnejši rusko-poljski mir, in torej slovanski kongres. Vsak Slovan bo dobil vtisk, da tisti, ki se ogiblje dogovora, ne želi miru.

Slavnim društvom vseh Jednot se priporočamo v naročila raznih tiskovin. Na razpolago imamo zahvale številnih društev za krasno izvršitev tiskovin. Naš urad ima samo unijske delavce. Delo jako fino, trpežno, cene nizke, kakor nikjer drugje.

Mi smo agentje plinove družbe. Plačajte svoj račun za plin v našem uradu. Prihranite si čas in denar.

Kadar ne morete sami napisati ali vam je predalec do pošte, obrnite se na našega zastopnika v vašem mestu, ki vam bode prijazno in dobro postregel.

V vsaki naselbini bi radi imeli poštenega zastopnika, ki bi prevzel naše posle v tamošnji naselbini. Pogoji dobri in pošteno delovanje.

POZOR ROJAKI!

Po dolgem času se mi je posrečilo iznajti pravo in najboljšo sredstvo za rast las, proti izpadanju las in odstranitve luskin na glavi, t. j. Alpen tinktura in pomada, od katere resnično moškim in ženskim zrastejo lepi lasje; ravno tako moškemu zrastejo lepi brki in brada. Revmatizem v rokah in nogah se popolnoma odstrani, ravno tako kurja očesa, ozeblina, bradavice in potne noge to zdravilo hitro odstrani.

Vprašajte pri
J. WAHČIČ, 1092 E. 64th St.
Cleveland, O.

PRIMORSKO.

Slaba vedeževalka. V Gorici so zaprli neko ciganko iz Galicije. Prerokovala je nekemu mladeniču iz njegove dlan najljepšo bodočnost. Za svoje prerokovanje je zaltevala tako visok znesek, da ga mladenič nikakor ni hotel plačati. Ker sta se menda pričakala, je pristopil stražnik, ki je vedeževalko aretiral. Če bi bila ciganka dobra vedeževalka, bi bila pogledala v svojo dlan, iz katere bi bila spoznala, da jo bodo zaprli.

Sirovi vojaki. V neki gostilni v Gorici sta popivala dva vojaka pionirskega oddelka do 9. zvečer. Predno sta zapustila gostilno, sta potegnila vsak svoj bajonet ter napadla in ranila gosta Antona Brezigarja. Ko sta odšla je jima Brezigar sledil, da ju da aretovati. Vojaka sta to opazila in sta v novič potegnila bajonete. Tedaj je priskočil nek stražmojster, ki je s pomočjo civilistov ukrotil sirova vojaka ter ju odgnal na glavno stražo.

Samomor. V Trstu se je ustrelil 5letni delavec Josip Trevizan radi dolgotrajne bolezn. Bil je takoj mrtev.

RAZNOTEROSTI.

Nemci, Turki in vseslovanski kongres. Na napade nemških in turških listov na kongres, je odgovoril predsednik pripravljalnega odbora Bobčev v bolgarskih listih, tam pravi: "Nezaupanje, ki ga goje gotovi nemški in turški krogi, napravlja žalosten dojem. Mi Slovani smo mirni, kadar hočejo Nemci ali Turki z raznimi organizacijami, kongres, društvami in kulturnimi manifestacijami ojačiti svoj narodni razvoj. Mi Jugoslavoani se zelo radujemo, da so se Turki sedaj spravili, ker smo prepričani, da je tudi slovanskim močem v evropski Turčiji z uvedenjem konstitucije omogočen razvitik in napredek. Zato sme mo pričakovati, da bo tuji svet, a osobito naši turški sosedi imeli pravo mnenje o našem kongresu. Slovanski kongres ne bo demonstracija zoper kak narod, temveč miren sestanek, ki naj širi medsebojno spoznavanje in kulturno zблиžanje. Svojim turškim sosedom moramo odprto toliko reči, da ne kujemo proti njim nikake zarote, ker smo urajeni, da je Balkanska brata Turčija

Vi nas poznate.
Izvršujemo vsa
fotografična
naročila.
Musposka Bros.
1841 Euclid Ave.

Satković Brata,
"stavbena"
kontraktorja
Delata vse načrte; kdor naroči delo dobi načrte zastoj Rojaki, oddajte stavbenska dela in poprave pri poslopih domačinom ne pa tujcem! Se priporočata Satković Brata, 1192 Norwood Rd.

Geo. A. Lorentz
6702 BONNA AVE. N. E.
PLUMBER
Polaganje cevi za vodo in plin, kopeli itd. Se priporoča rojakom.
Cent. 8873 R

ZAKRAJŠEK IN ŽELE
slovenska pogrebnika
Vsem Slovincem in Hrvatom naznanjava, da sva otvorila nov pogrebni zavod in sicer se urad nahaja na 6106 — 08 St. Clair ave.
Za vse nesreče v tovarnah ali kjersibodi imava za to pripravljene vozove, da ponesrečence lahko hitro odpeljeva na dom ali v bolnišnico. V zalogi imava lepo izbrbo mrtvaških krst (trug), vencev in vse priprave, ki spadajo v to vrsto.
Za razne prilike kakor poroke, krste, izlete, itd. imava vedno na razpolago lepe odprte kočije. Postrežba točna in solidna. Kadar nas potrebujete, pokličite nas po telefonu ali pa se zglasite v prodajalni na
6106-08 St. Clair Ave.
Se priporočava
ZAKRAJŠEK & ŽELE
Tel. Cuy. Princeton 1277-L.

STOJ! GLEJ! BERI!
The Steel Co. je kupila 2145 akrov zemlje v Sandvich West, Ontario, ravno nasproti reke pri Detroitu ter namerava zidati velikansko mesto, kakor Gary, Ind. kjer je zaposlenih okoli 20.000 delavcev z dobrimi plačami. Kompanija bo židala velike mlino, topilnice, žgalnice, tovarne za kare itd. Mi smo bili prvi, s središčem lotom v Gary, Ind. in smo prvi, ki prodajamo lote v Dominion, kjer bo zidano novo jekleno mesto. Prodajamo stotine lotov in sicer po sledečih lahkih pogojih: Mi ne računamo obresti onim, ki kupijo lote, nobenega davka do leta 1912, če ste bolni vam ni treba plačati, če ste brez dela, vam ni treba plačati, če umrjete, predno ste plačali za lot ostanite lot lastnina vaše žene, ne da bi še kaj zraven plačali. Pridite v našo pisarno, kjer se vam vse razložijo. Mi vam pokažemo, kako se hrani denar, kako se naredi denar.
J. M. MARTIN, 1296 E. 26th St.
L. KRIVOKAPIČ, glavni zastopnik.

Resnica je!
Kdorkoli Slovencev je pošiljal
denarje v staro domovino
se je prepričal, da so ti točno in vestno tja dospeli v 11-13. dneh.
Kdorkoli Slovencev se je obrnil na tvrdko
Frank Sakser Co.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.,
ali na njeno podružnico
6104 St. Clair Ave. N. E., Cleveland, O.,
da je bil vedno dobro postrežen in za svoje novce dobi tudi,

Tihotapec.

Josip Jurčičeva povest.

Tihotapec je nam Sloven-
cem znana in splošno priljub-
ljena povest in med druge naj-
boljše Jurčičeve povesti spada
tudi Tihotapec, ki se odlikuje
posebno potem, da je povzeta
iz narodnega življenja. Kakor
ljudstvo samo, tako so tudi no-
vodobni pisatelji spoznali vred-
nost Jurčičevih povesti in jeli
so slovenski dramatik iz Jur-
čičevih romanov pisati velike
in zanimive igre.

Kakor so prvotno povesti
razveselile čitalce širom domo-
vine, tako je tudi glas o prvi
Jurčič-Govekarjevi igri na-
pravil pravo senzacijo med ljud-
stvom. Ljubljansko gledališče
je bilo pri predstavi Jurčič-Gove-
karjevih iger vsikdar nabito
polno. Tudi po deželi Kranjski,
Primorski in Štajerski, so jeli
uprizorjati Jurčičeve igre.

Prve dve igri sta bili "Ro-
kovnjači" in "Deseti Brat",
tretja najnovejša pa "Tihota-
pec". To igro uprizori sedaj
društvo Luder Adamič. Ker
je povest skoro vsakemu zna-
na, preidemo takoj k igri, ka-
tero vidimo na odru.

Prvo dejanje.

Nahajamo se na domu očeta
Stivernika, slabotnega posest-
nika, udovca z dvema otroko-
ma. Sin France in Rezika sta
edina, ki pomagata očetu pri
gospodarstvu. Oče sedi pri de-
lu pred hišo in k njemu pride
načelnik graničarjev, a ne iz
prijaznosti do očeta, ampak iz
ljubezni do Stivernikove hčer-
ke Rezike. Oče odide po opravi-
lih, a sedaj nastopi gredoč
po vodo — Rezika. Načelnik
je kar razočaran pri pogledu
na lepo deklo. Mladi in zalju-
bljeni načelnik se priljuje Re-
ziki, a v tem trenutku se prika-
že načelnikov smrtni sovra-
znik — France. Z osornim po-
gledom in besedami zapodi
Peča od hiše. Peč žugaje od-
ide. Smrtno sovraštvo med Pe-
čom in Francetom se še bolj
poglobi.

France zavilhti "zaltaho" nad
polenom, da trske lete na vse
strani; Rezika jih je trebala za
podkurjavo. Oče zopet nastopi
in izprašuje sina, čemu tako
liti. France se le le zadira nad
sivolasim očetom. Oče slutí
da se France vlačí s tihotap-
ci. Rezika prinese večerjo, na-
kar vsi molče povečerjajo.
Oče pa pozneje vendar ne od-
neha prositi in rotti sina naj
pusti skrivarsko družčino. Re-
zika je doslej molčala, ker je
mislila, da bo brat poslušal
starega očeta, a ko vidi, da tr-
moglavca ne odneha, začne tu-
di ona prositi, a ne izda ničesar.
Sin se jezi, da mu ne privo-
ščijo veselja, oče pa tarna
in joka, da nima kje vzeti, da
bi sin v krčmah zapravjal.
France pa še nadalje očita očetu
skopuštvu in reče: "Le vi
doma bodite brez denarja!
Dajte meni kaj, da ne bom
brez nič, kakor deseti brat, ki
k vsaki hiši priberiči." Ko se
oče izgovarja, da nima, mu za-
brusi France: "Ali niste proda-
li preščekov?" Tu pa gospodar-
ju zave kri po žilah, ko sliši,
da bi isn rad vzel ono, kar sta
oče in hči tekom leta s težko
mujo pridelala. Oče se zjoka
nad sinovo hudobijo in smrtno
ožaljen odide v hišo.

Brat in sestra ostaneta sa-
ma na odru. Po kratkem mol-
ku skuša Rezika še enkrat bra-
ta pregovoriti, naj pusti tihota-
pce, in med drugim mu očita,
da hoči v krčmo samo radi
krčmarjeve hčere France; s
tem je mislila da ga bo od-
vrnila od njegovih korakov. A
France si misli ravno narobe
in pove, kaj ljudje govorijo
o njej, njeni sestri, da "jelaj-
tar". Peč smolari po vasi za
njo, stoji ponoči pod nje-
nim oknom. Rezika pa svesta
svoje poštenosti reče:

"Kaj morem zato, če je Peč
prismojen!" France pa stopi
bližje sestri, ji pogleda v oči
in reče: "Ali se, mu nisi ogla-
sila?" Rezika: "Nikdar ne!"
France ji vrjame, a poln gne-
va, na hčer, reče: "Kaj ti
poveš?"

— Kdor ima naprodaj zem-
ljišče, lot, hišo, hišno opravo
ali kaj drugega, naj dene oglas
v naš list in bo dobil v najhi-
štem času kupca. Cene ta-
kolegijev in vsega za oca-

teboj, ga ubijem!" Po teh be-
sedah prime suknič in krepko
odhaja. Sestra v strahu gleda
za njim.

Kakor se vidi iz tega krat-
kega orisa, je prvo dejanje za-
snovano na obširni podlagi in
le težko čakamo nadaljevanja.
Kakšna bo usoda starega očeta
in neobojljivega sina, na
drugi strani pa zaljubljenega
Peča in lepo Reziko in dalje
dveh smrtnih sovražnikov,
Franceta in Peča. To nam po-
ve

Drugo dejanje

Dobimo se v gostilni pri Re-
berniku. Vaški modrijani sta-
ri vinski bratci, modrujejo pri
polnih kozarcih o dtevnihi no-
vici. Ta pogovor pa hrupno
pretrga France, ki ob nastopu
pahne pred seboj starega,
smešnega možička Tekmeca,
ki smešno jezika in skače, da
bi se ga okoli sedeči bali. Tega
Tekmeca pivci s čudnimi
imeni vabijo k mizi, kakor:
"Na pij, koza žejna, suha kro-
ta, kaj se repenčiš, zgaga pri-
smojena!" Smešni dedec pa se
vedno skače in grozi, da jih
da vse zapreti, da bodejo se-
deli štirinajst dni in oinajst
nočij. Konečno pa vendar
prisede k mizi, pije s kravji-
mi požirki in bahato kliče "Pi-
jačo gor!" čes, da ima denar-
ja kot peška na jablanci! Fran-
ce se pa tiho pogovarja s hr-
vaškimi tihotapci tobaka, ki
ga prinajajo čez Gorjance. Tu
se začuje glas iblajtahjev. Hr-
vata se poskrijeta, France pa
prisede k drugim pivcem. Gra-
ničarji pridejo, odlože puške
in sedejo k mizam. Njihov na-
čelnik se kmalu poslovi in gre
pod okno Stivernikove Rezike,
kakor reče svojemu tovarišu,
Kmetje povedo Francetu, kam
je šel načelnik. France se dvig-
ne, prime klohek in s straš-
no grozljivo zapusti gostilno.

Kmetje sprevidijo, da se
zbirajo hudourni oblaki nad
hišo ter hočejo plačati račun.
Tekmec, ki je prej pil vino,
kot bi sam vse plačal, se ho-
če zmužati. Kmetje ga prime-
jo, čes: Vkup pili, vkup pla-
čali in zopet jih mora obilo
preslišati. Ker le neče plačati,
ga može primejo za vrat, a
Tekmec se obrne do skritih
Hrvatov, ki ga pa odpode. V
skrajni sili se obrne možiček
do cesarskih mož in jim re-
če, če mu pomagajo, da jim
pove imena skrivnih tihotap-
cev. Ta zlobna vest spremeni
ves položaj. Kmetje obstoje,
graničarji skočijo kvišku in
vele kmetom, da pustijo mo-
ža, da pove za tihotapec.

Može odstopijo in še pred-
no pove Tekmec za tihotapec,
pristopita oba Hrvat in ga
hočeta z gorjaci pretepti.
Vname se hud pretep med gr-
ničarji in tihotapci. V tem tre-
nutku pride France v sobo ter
iztrga prvemu graničarju pu-
ško iz rok; vname se strelja-
nje in metanje. V istem hipu
pa priteče Francetov oče in
naznani, da leži Peč zunaj m-
tev. Graničarji beže ven, oče
pa kara sina radi pobijanja.
Hrvata med splošno zmešnja-
vo pobegneta skozi okno. Tek-
mec se pa veselo smeje, da
je tako poceni plačal vso
stvar.

(Konec prihodnjic.)

Naznanilo.

Naznanjam vsem rojakom v
Clevelandu in okolici, da sem
otvoril na novo urejen saloon na
4835 St. Clair ave. Zraven
saloonu se nahaja, oziroma je
v moji skrbi hotel in restau-
rant, kjer se bode rojakom ve-
dno preskrbelo z dobrim in č-
dnim ležiščem prav po nizkih
cenah ter se bode kuhala prav
domača hrana. Priporočam se
vsem tukajšnjim rojakom, ka-
kor, tudi onim, ki pridejo v
mesto, da se oglasijo pri meni
in prepričani naj bodo, da bo
postrežba najboljša.

V obilen obisk se priporoča
Frank Weichich,
4835 St. Clair ave.

— Kdor ima naprodaj zem-
ljišče, lot, hišo, hišno opravo
ali kaj drugega, naj dene oglas
v naš list in bo dobil v najhi-
štem času kupca. Cene ta-
kolegijev in vsega za oca-

Dr. E.C. COLLINS.

ustanovitelj

Ako trpite na:

Zelodolne bolezni, slab-
prebavi, driski, koži
bolezni, ali ako imate
reumatizem, glavobol,
škrofeljno, hripavost,
nesušbo ali jetiko, srčno
napako, nezmožnost
slato šilo, kilo, ali ho-
lesen pljuč, jeter, led-
nice ali oči. Napilnje-
nost trebuna, katar v
nosu, glavi, vratu ali
želodcu. Trablajo, neu-
ralgijo, masulje ali kake
druge notranje ali
zunanje bolezni, kakor
tudi tajne spolne bo-
lezni, pišite ali pa pri-
dite osebno, na naved-
eni naslov na kar
vam bode pomagano.

Pišite takoj danes po
jedno znamenitih in
probitnih od Dr. E.C.
Collins-a spisanih knjig,
katero dobite povsem
brezplačno.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Popolno Resnico in ne prazno Govorjenje

DOKAZUJEJO ISEKŠENI ZMOŽNI IN VEŠČI ZDRAVNIK. Ni dovolj bitizamo zdravnik ter imeti
vzame oglašje po časopisih. Naš ubogi, bolni Slovenci nam potrebuje, dobre vešte in iskustvene zdravnike
kateri jim samorejo v bolelni luči resnično pomagati, ker naši bolni Slovenci ne morejo njih teško prisluhni denar v neuspelne
svrhe kot metati ter prazno šepo neveličih zdravnikov polniti ter si s njih slabimi zdravili bolezen še bolj poslabšati.

ROJAKI! ne verujte slabim in lopim besedam takih zdravnikov kateri so v malih oglašjih in časopisih samo hvalijo
in pišarjijo o njih veščostih, kateri ne morejo niti jednega povoljnega slučaja njih zdravljenja dokazati.

Zdravniki THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE so dobro poznati med vsem Slovincem. Ti zdravniki
so izvrstno in mnogoleto za naš bolni Slovenci narod ter njih dobroto in zadovoljnost. V njih in praktičnosti so mnoge, mnoge
let tako da so sedaj zmožni, s najboljšim napredkom ozdraviti vsakovrstne bolezni najhude in tako zastarane in zastarane
valod nepravilnega zdravljenja in slabih zdravil, drugih zdravnikov. Na tisoče in tisoče zahvalne, ter veselje in zadovoljnost
mnogobrojnih družin vam so dokazujejo ter hvalijo poštvalno in uspešno delovanje teh zdravnikov.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE sprejema samo najboljše, največje in najiskustvene zdravnike
kateri praktično zdravlja. Ta ga ni bolnika, katerega bi ti zdravnik odpustil nesadovoljnega in da bi mu ne bilo pomagano.
Zadržala katero zdravnik tega zavoda predpisajo so najboljše na svetu in katere nikdar svojega cilja ne izgore ter vedno po-
magajo proti bolezni.

Ako tonaj trpite na kakršni koli bolezni, najhude nova, akutna zastarala ali kronična, ne čakajte dokler se lista še bolj
na poslabša in da ne postane neodzdravljiva, temveč pošite si pomoč takoj in nemudoma.

Ako zahteva Vaša bolezen takojšnjo pomoč, pišite ali pa pridite brez obotavljanja in takanja. Ako ne veste sami prav
gotovo kaj da vam manjka in na kakoj bolezni da trpite vprašajte zdravnik The Collins New York Medical Institute pismeno
ali osebno kakor vam bodejo leti v veseljem in to popolnoma brezplačno naslovili ter svetovali.

To je smoter in poštvalno delovanje zdravnikov tega zavoda, potom katerega postajajo vedno bolj priljubljeni in
slavni. Vsa pisma naslovite na: Dr. S. E. Hyndmann M. D. of

The Collins New York Medical Institute

140 W. 34th Street - New York City.

Uradne ure za osebne obiske so; vsaki dan od 10 do 5 ure popoldan. Ob nedeljah in praznikih od 10 do 1 ure popoldan
in vsaki torek in petek zvečer od 7 do 8 ure.

Mali oglasi.

Saloon na prodaj v sredini slo-
venske naselbine. Najboljša
prilika za Slovence. Vpra-
šajte v našem uradništvu, ki
vam bo vse pojasnilo. (70).

Lepo novo pohištvo za dva se
proda takoj po nizki ceni ra-
di odpotovanja v drugi kraj
I. Marentič, 1098 Norwood
Rd. (70).

Dobro službo dobi takoj do-
bra dekla; stalno delo, do-
bra plača. Oglasite se pri J.
Kozely, 4734 Hamilton ave.
(75)

Zahvala.

Spodaj podpisani se v svo-
jem kakor tudi v imenu svojih
sorodnikov tem potom najisk-
krenejše zahvalujem slavemu
občinstvu in prijateljem, ki so
injo sestrično Franjo Ulaga
spremili k večnemu počitku.
Umrla je 16. avgusta preide-
na 3 svetini zakramenti za
umirajoče. Pokopana je bila
19. avgusta pod vodstvom na-
šega pogrebnička Antona Gr-
dine v najboljšo zadovoljnost
vseh sorodnikov in prijateljev
pokojnice. Tem potom tudi
najtopleje priporočam omenje-
ni pogrebni zavod našega po-
grebnika Antona Grdine vsem
slovenskim rojakom.

Zaluoja

Ivan Ulaga, soprog,
Ivan Strajner bratranec

Opomin!

Tem potom še enkrat opo-
minjam Andreja Volk, star 50
let, doma iz Gradišča, da se
zglasi pri spodaj podpisane-
mu v poravna svoj dolg. Kdor ro-
jako mogoče ve za njegov na-
slov, naj mi naznani; za trud
mu plačam \$1.00

Jože Kuhar,
5477 Hamilton ave.
(70)

Naznanilo.

Slovensko lovsko podporno
društvo v Clevelandu, O., opo-
zarja rojake, da bi pristopili
k zgorej omenjenemu društvu
vsi tisti, ki še niso pri nobenem
podpornem društvu. Slovensko
lovsko podporno društvo se je
ustanovilo pred tremi meseci
in šteje danes že 94 udov, kar
je jako lepo število. Vsakdo
ima lepo priliko za pristop. Čla-
ni se sprejemajo po starosti od
16 do 45 leta in plačuje se tu-
di po starosti. Mesečina je
samo 50 centov. Objednem se
pa pri tem društvu tudi vežba
v streljanju, kar mora znati
vsak lovec.

Natančna pojasnila dajejo
spodaj navedeni uradniki. John
Zullé, 1278 E. 55 St. predsed-
nik, Jos. Russ, 706 E. 55 St.
tiskalec, John Grdina, 6035 St.

Dobro ohranjen harmonij (or-
glje) na prodaj. Proda se
po nizki ceni Vprašaj pri
Fr. Birtič, 4521 Collins ave.
Collinwood, O. (70).

Sivalne Stroje nove in obra-
bljene vsake vrste kupite po
najnižji ceni pri rojaku:
J.N.Kunauer, 6024 St. Clair.
Prezvamem tudi zunanja na-
ročila za vsaki kraj po fa-
briški ceni. Vsakovrstna po-
pravila za vse izdelke, se iz-
vrši hitro in dobro. (69)

POZOR DEKLETA!

Mladenič, star 28 let, s pre-
cejšnim premoženjem ter stal-
nim delom bi se v svrhu ženi-
tve rad seznal s pošteno slo-
vensko deklico. Samo resne
ponudbe, katerim mora biti
priložena slika naj se pošiljajo
na upravnitvo "Amerika" pod
imenom "Gotova sreča", 6119
St. Clair ave. Cleveland, O.
(69)

Saloon na prodaj na jako pri-
pravem prostoru, blizu pli-
nove tovarne. Proda se radi
preseltnve. Najlejša prilika
za Slovence, da si naredi de-
nar. Poizvedite za podrob-
nosti pri Anton Mihelčič,
1016 Main St. Cleveland, O.
(70)

Slovenec, star 24let, slovenske-
ga, nemškega in hrvatskega
jezika zmožen v govoru, bra-
nju in pisavi, išče kake služ-
be bodisi pri Slovencu ali
Hrvat. Pismene ponud-
be prosim na naslov Frank
Goettlicher, 1383 E. 39th St.
Cleveland, O. (66)

Hiše in loti na prodaj Vzajem
tudi v zameno. Poizvedite
na 1591 E. 27th St. Jako
ugodna prilika za Slovence.
(72)

Zastoj!

Dajemo krasno iglo, vsako-
mur, ki nam pošlje 5 naslovov
svojih prijateljev. Igla je kot
od pravega demanta. Pišite
tako in pošljite nekaj znamk
za poštarino, in iglo dobite
zastoj. Walter Davis, 1307
Flatiron Bldg. New York City.

Hiša na prodaj po ceni z 2 loti
Ena prodajalna in 7 sob ter
hlev. Proda se vse skupaj za
\$1400. Polovico se plača ta-
koj, ostalo pa po dogovoru.
Hiša je v dobrem kraju na
Nelson ave. v Nottinghamu
blizu Drugoviča. Več se po-
izve, pri J. Glavič, 1139 E.
63 St. (69)

POZOR!

Iščem človeka, ki bi posodil
osemsto dolarjev na 6 odstot-
kov obresti na prvi mortgage,
da bi zidal hišo. Vprašaj naj se
v našem uradništvu za po-

Delo! Delo!

Službo dobi takoj izven Ohio
dekle od 18—24 let, da bi po-
magala v kuhinji in v saloonu.
Najboljša plača. Za vse drugo
vprašajte v uradništvu, ki bo
vam vse pojasnilo. Zglasite se
takoj. (69)

Naznanilo!

Vsem prijateljem in znancom
naznanjam s tem, da se odprl
lastno gostilno v prostorih na
5422 Hamilton ave. Priporo-
čam se rojakom v obilen obisk
svojih gostilniških prostorov,
ker jim obljubujem, da bodem
vsakega gosta postregel naj-
bolj prijazno in v njegovo za-
dovoljnost. Kadar me mislite
obiskati, pripeljite s seboj tu-
di svoje prijatelje. Vsak rojak
je vedno dobrodošel.
S spoštovanjem, Henry Za-
lockar, 5422 Hamilton ave
(68)

ANDREJ JARC,

pr i slovenski krojač

Rojakom posebno priporočam na ogled veliko
vzorcev (sampelnov) za najfinejše jesenske in zim-
ske obleke. Pridite in prepričajte se. Izdelujem po
meri in najnovejši modi. Dobra postrežba, fino de-
lo in zmerne cene. Se priporočam v obilen obisk.

ANDREJ JARC,

6110 ST. CLAIR AVE.

E. A. SCHELLENTRAGER,

LEKARNAR.

3361 St. Clair Ave. N. E. Govorimo slovensko.
Driska in krči se hitro ozdravijo, če se vzame
Schellentragerevo proti kolera mikaturo. Dobro se
stare in mlade, 25 in 50 centov za steklenico.

Pozor! Pozor!

S tem naznanjam, vsem Slovincem v Clevelan-
du, da imam v zalogi 500 polletnih oblek,
katere moram prodati tekom meseca julija in avgusta,
da naredim prostor za jesenske in zimske obleke.

Vse obleke gredo \$2. ceneje, kakor so mene veljale.

Tu ima vsakdo izvrstno priliko, da si kupi lepo, dobro
trpežno obleko po tako nizki ceni kot nikjer drugje.

Obleke veljajo od 7 do 12 dolarjev, vredne
so pa od 10 do 20 dolarjev.

Nadalje se priporočam slovenskim starišem, ki
imajo letos birmance, da pridejo v mojo trgovino.
Lahko rečem, da imam največjo zalogo deških ob-
lek sraje in čepic najlepše vrste za birmance.

Cene OBLEKAM od \$2.50 naprej

Izdelujem najmodernejše obleke po meri; v
zalogi imam vse moško perilo lepe, najmo-
dernejše klobuke in letne slamnike največje
izbere in vseh mer in druge potrebščine. Ro-
jaki, pomnite geslo: SVOJI K SVOJIM!

JOSIP GORNIK, 6113 St. Clair Avenue N. E.

Pridite in prepričajte se.

Satan in lškarijot.

Spisal Karol May, za "Ameriko" priredil E. J. P.

DRUGA KNJIGA.

(Nadaljevanje.)

"Nič slabega. Hunterja že kako pregovorim, da smo se s starim Kirge-bejom pošalili. Saj ti je vendar znano, da čimbolj zloben je človek, tem lažje ga je preslepiti."

V tem trenutku potrka nekdo, in stari Salam vstopi. Njegov gospod ga je poslal z desetimi jezdecji, da Winnetoua in Emmerya odpremi v njegovo stanovanje. Emmery plača mali hotelski račun, nakar se mala konjenica napoti proti stanovanju poglavarja telesne straže, dočim odjaham jaz proti Zaganu.

Ko pridem tja, mi ni bilo težko, da povprašam za stanovanje Bu Marama. Ker je bil konjski trgovec, je gotovo k njemu prihajalo mnogo oseb, torej moja oseba ni mogla vzbuditi mnogo pozornosti. Kmalu obstojim pred dolgo, nizko, belo pobeljeno hišo z ravno streho. Marama pride sam ven, odpre vrata, nakar jaham na dvorišče, kjer je stalo več konj. Najprvo pogleda mene, potem mojega konja, in ko razjaham, me vpraša:

"Mogoče si prišel k meni, da prodaš tega konja?"

"Ne."

"Dobro, ker sicer bi te lahko smatral za konjskega tatu. Konja poznam, ker je najljubši konj poglavarja telesne straže in polnokrvn arabec. Poveljnik telesne straže mora imeti pač veliko zaupanja do tebe, ker ti je poveril tega konja."

"On je moj prijatelj."

"Potem mi povej, da sem njegov, kakor tudi tvoj najpoiniznejši služabnik. Česa iščeš pri meni, gospod?"

"Ali je prišel danes k tebi tuje, ki hoče ostati skrit?"

"Jaz ne vem ničesar. Kdo ti je povedal?" reče vidno prestrašen, ko vidi pred seboj prijatelja poveljnika telesne straže, ki ga vprašuje po človeku, ki hoče biti pri njem skrivni.

"Le na dan z resnico, ker mi lahko zaupaš. S tujcem sem prišel skupaj z isto ladjo, in sem pozneje poslal tudi njegov kovček za njim. Povej mi, da bi rad govoril z njim."

"Najbrž te ne bo sprejel," reče Bu Marama še vedno nezaupno. "Moj gost se hoče ravno pred istim, katerega prijatelj si ti, skrivati. Vendar hočem takoj zvedeti, če si ti isti, katerega pričakuje. Od kod in kdaj si prišel z ladjo?"

"Iz Aleksandrije danes zjutraj."

"Kje je tujec, s katerim hoče govoriti, stopil na suho?"

"Pri Ras Hamart."

"Iz katere dežele si prišel?"

"Iz Anglije."

"Kako se imenuješ?"

"Jones."

"Tvoji govori se ujemajo, in peljati te moram k njemu. Toda povej mi še prej, če nalcnik telesne straže ve, kam si odjahal?"

"Nikakor ne."

"Toda mogoče mu boš povedal?"

"Nič slabega. Hunterja že kako pregovorim, da smo se s starim Kirge-bejom pošalili. Saj ti je vendar znano, da čimbolj zloben je človek, tem lažje ga je preslepiti."

V tem trenutku potrka nekdo, in stari Salam vstopi. Njegov gospod ga je poslal z desetimi jezdecji, da Winnetoua in Emmerya odpremi v njegovo stanovanje. Emmery plača mali hotelski račun, nakar se mala konjenica napoti proti stanovanju poglavarja telesne straže, dočim odjaham jaz proti Zaganu.

Ko pridem tja, mi ni bilo težko, da povprašam za stanovanje Bu Marama. Ker je bil konjski trgovec, je gotovo k njemu prihajalo mnogo oseb, torej moja oseba ni mogla vzbuditi mnogo pozornosti. Kmalu obstojim pred dolgo, nizko, belo pobeljeno hišo z ravno streho. Marama pride sam ven, odpre vrata, nakar jaham na dvorišče, kjer je stalo več konj. Najprvo pogleda mene, potem mojega konja, in ko razjaham, me vpraša:

"Mogoče si prišel k meni, da prodaš tega konja?"

"Ne."

"Dobro, ker sicer bi te lahko smatral za konjskega tatu. Konja poznam, ker je najljubši konj poglavarja telesne straže in polnokrvn arabec. Poveljnik telesne straže mora imeti pač veliko zaupanja do tebe, ker ti je poveril tega konja."

"On je moj prijatelj."

"Potem mi povej, da sem njegov, kakor tudi tvoj najpoiniznejši služabnik. Česa iščeš pri meni, gospod?"

"Ali je prišel danes k tebi tuje, ki hoče ostati skrit?"

"Jaz ne vem ničesar. Kdo ti je povedal?" reče vidno prestrašen, ko vidi pred seboj prijatelja poveljnika telesne straže, ki ga vprašuje po človeku, ki hoče biti pri njem skrivni.

"Le na dan z resnico, ker mi lahko zaupaš. S tujcem sem prišel skupaj z isto ladjo, in sem pozneje poslal tudi njegov kovček za njim. Povej mi, da bi rad govoril z njim."

"Najbrž te ne bo sprejel," reče Bu Marama še vedno nezaupno. "Moj gost se hoče ravno pred istim, katerega prijatelj si ti, skrivati. Vendar hočem takoj zvedeti, če si ti isti, katerega pričakuje. Od kod in kdaj si prišel z ladjo?"

"Iz Aleksandrije danes zjutraj."

"Kje je tujec, s katerim hoče govoriti, stopil na suho?"

"Pri Ras Hamart."

"Iz katere dežele si prišel?"

"Iz Anglije."

"Kako se imenuješ?"

"Jones."

"Tvoji govori se ujemajo, in peljati te moram k njemu. Toda povej mi še prej, če nalcnik telesne straže ve, kam si odjahal?"

"Nikakor ne."

"Toda mogoče mu boš povedal?"

bro igrati ulogo Kara ben Nemsija."

"Kar se tega tiče, sem jaz drugzega mnenja."

"Pa vaše mnenje je krivo. Vi se podajate v nevarnost, ki vas lahko pogubi. Prav mogoče se mi zdi, da vas razkrinkajo."

"O, kar se tega tiče, se prav nič ne bojim. Enakost je tako velika, da je razkrinkanje nemogoče."

"Pa vendar svetujem, da ste zelo previdni. Enakost sama ne zadostuje. Če je Kara ben Nemsi prijatelj poveljnika telesne straže, mora poznati tudi vse njegove navade. Ena sama neprevidna besedica vas lahko pogubi. Potem pa pride maščevanje in mislim, da veste dovolj, kako se zna mošlemim maščevati nad onimi, ki so ga izdali."

"Kar govorite je že res in dobro rečeno, toda nikarte me strašiti! Ulogo Kara ben Nemsija je prav lahko igrati. Ko sem bil namreč s starim narednikom sam, sem ga o vseh okoliščinah natančno izprašal, torej vem, pri čem sem."

"Je res, prav lepo! Želim sreče. Toda povedjte mi vendar, ali niste prej omenili, da je Kirge-bej prvotni Nemec?"

"In ta Kara ben Nemsi je 'Da.'"

"Najbrž tudi Nemec, ker 'Nemsi' je arabska beseda za Nemec."

"Pravilno!"

"Torej bodite previdni! Sicer ne rečem, da so Nemci vsi pametni ljudje, toda bedaki tudi niso. Kaj pa če Kirge-beju pade v glavo, da začne z vami nemško govoriti? Kaj boste naredili?"

"Kaj naredil? Nemško bom govoril."

"Ah! vi govorite nemško?" vpraša začudeno.

"Nekaj. Svoje dnij sem vil v Nemčiji, kjer sem se toliko jezika naučil, kot ga bom sedaj rabil. Kirge-bej je že precej pozabil ta jezik, da sedaj ne bo mogel razločevati, kako govorim, dobro ali slabo."

"Potem imate, seveda srečo, pa morate biti vseeno previdni. Če vaz razkrinkajo, ne bi bil rad na vašem mestu. Toda ali nameravate dalj časa ostati tukaj?"

"Že jutri odpotujem in sicer z Sir Emmeryem."

"S tem? Res? — reče presenečen. 'Bil sem prepričan, da gre z menoj na ladjo.'"

"To se seveda zdaj ne bo zgodilo. Ko je šliisal, kaj nameravam, je takoj sklenil, da gre z menoj; seveda se njegovega spremstva zelo veselim, ker je izkušen in hraber mož."

Toda ne samo ta gre z menoj, pač pa še nekdo drugi: Kirge-bej sam."

"Ali je res?"

"Da poveljnik telesne straže vzame s seboj konjenico. Vidite torej, da se mi ni ničesar bati."

"Konjenico? Zakaj?"

"Da kaznuje Uled Ajarje."

"Čudno! Šlišal sem o teh beduinih in mislim, da so že kaznovani! Kalaf ben Urik, tuniški stotnik, je šel proti njim, da jih kaznuje."

"Seveda, so tudi te stvari meni znane, in sedaj šele pridem na predmet, o katerem sem hotel govoriti. Kakor ste mi naročili, sem poizvedoval po stotniku."

"No in ali se je že vrnil?"

"Ne. Imel je nesrečo."

"Res?" zakliče prestrašeno.

"Da. Mesto da bi Uled Ajarje premagal, je bil od njih obkoljen. En sam vojak je pobegnil, ki je prinesel žalostno novico sem."

Napačni Hunter je skočil s svojega sedeža in hodil po sobi gori in doli. Saj ni bilo čudno, ker njegov oče se je nahajal v največji nevarnosti: seveda povedati ni smel, da je stotnik njegov oče; ko tako nekaj časa premišljuje, mi reče:

"Ker ste prijatelj Kirge-beja, imate pri njemu gotovo tudi upljiv. Ali ga ne bi mogli pregovoriti, da pošlje stotniku pomoč?"

"To vprašanje je odveč. Mr. Hunter. Saj sem vam vendar

povedal, da odrine jutri poveljnik telesne straže s tremi stotnijami konjenice proti sovražniku."

"Proti Uled Ajarjem?"

"Da."

"In mislite da so tri stotnije dovolj?"

"Dovolj za upornike, če niso medtem že umorili stotnika, ker nevarnost je velika in razdalja pet dnij. Poslanec je hodil sem pet dnij, mi tja pet dnij, kar znese že deset."

"Deset dnij! Koliko hudega se v desetih dneh lahko zgodi! In vi ste sklenili, da se pridružite četam Kirge-beja kakor tudi Emmery?"

"Da. Celo ben Asra, naš Somalec, gre z nami."

(Nadaljevanje.)

Mila prošnja.

Radodarnost clevelandskih Slovencev je splošno znana; kadarkoli se gre za pobiranje kakega ponesrečenega rojaka, kadarkoli je kdo v stislah, vselej se dobi stotine radodarnih Clevelandčanov, ki žrtvujejo od svojega imetja del ubogemu rojaku. To se mora priznati Slovencev v Clevelandu. Odprte roke in srce imajo za rojaka vedno.

In baš sedaj se nudi prilika clevelandskim Slovencev, da še enkrat pokažejo svojo radodarnost. Slovinci v Clevelandu! Nekaj sto milj od nas se nahaja na tisoče rojakov — v uboštvu, revščini, gladu in žeji. To so slovenski štrajkarji v Pensylvaniji, ki se bore že peti mesec, ničesar ne delajo, ne zaslužijo, a jesti morajo! Štrajkajo, ker se bore za svoje pravice, katere jim kapitalizem neče priznati. Ne zahtevajo mnogo, toda kar zahtevajo, jim gre po vseh božjih in človeških pravicah, samo kapitalističnih ne. Premogarski baroni Pensylvanije bi najraje, da bi ubogi premogar tical po 16 ur pod zemljo, da bi delal za par centov ves dan in se ubijal — da pozneje milijonarski potepuhi vlečejo temvečje svote denarja, da tembolj polnijo svoje nikdar site želodce.

Vsako pa ve, da v tem svojem obupnem boju proti kapitalizmu, ko ne zaslužijo ničesar, morajo vseeno jesti ali pa umreti lakote. So sicer v uniji, ki jih podpira, kolikor more. Toda predvsem so tudi navezani na blagohotno podporo svojih lastnih rojakov. Čitali smo, da se pobira za spomenik zasutim premogarjem. Rojaki, ne potrebujemo mi spomenika mrtvim, pač pa potrebujemo denarja, da podpiramo žive in ne mrtve žrtve kapitalizma. Glejte, v Pensylvaniji imate žive spomenike delavskih žrtvij, ki kličejo za podporo. Tem najprvo darujmo, potem šele glejmo, da bode-mo postavljali spomenike.

Rojaki, bratje trkajo na naša vrata! Iz iste domovine smo prišli, vsi smo Slovenci! Kam se bo rojak zatekel v sili? Kam drugam kot k svojem rojaku, ki mu je najbližji. In danes štrajkarji v Pensylvaniji stradajo, mučijo jih kapitalisti, otroci kričijo po kruhu. Katero slovensko srce se ne bo tedaj odprlo in prihitelo na pomoč potrebnim. Trdno smo prepričani, da ta poziv na radodarnost slovenskih Clevelandčanov ne bo zaman. Trdno smo prepričani, da se dobi nekaj slovenskih mož, ki se bodejo toliko žrtvovali in šli okoli ter pobirali milodare za slovenske štrajkare. Rojaki, vaše milosrdno delo rojakom ne bo zaman! Povrnejo vam vaši bratje, kadar bodejo mogli, in kadar mogoče mi pridemo v enake neprilike, katerih nas sicer Bog obvaruj! Slovenski trgovci v Clevelandu! Vi ste prvi, ki se lahko ganete in pokazete z lepim vzgledom tudi drugim, da je v Clevelandu še doma radodarnost, da smo vedno pripravljene priskočiti na pomoč rojakom, ki s solzami v očeh trkajo na naša srca za mile podpore. Upamo da nismo pisali zastonj ter da najdejo te vrstice odmev prijaznega daru po vsej slovenski naselbini v Clevelandu. Darove sprejema naše uredništvo, ali pa naj se pošiljajo naravnost na John Baticha, Box 487, Claridge, Pa. Westmoreland Co., ki je blagajnik in tajnik štrajkarskega odbora.

Društvo Naprej, št. 5. S. N. P. J.

VABI

na

vrtno veselico,

ki jo priredi

na običajni delavski dan (Labor Day)

t. j. **5. SEPTEMBRA '10.**

v Lake Side vrtu, poleg Gordon Parka.

ODHOD Z GODBO NA ČELU.

SPORED KORAKANJA NA LICE MESTA.

Slov. Sokolice, Slov. Sokol, Deški naraščaj. Sam. pod. dr. Slovanija, Slov. Nar. Citalnica, dr. U Boj št. 53, dr. Primož Trubar št. 126, dr. Lipa, št. 129, dr. Balkan št. 133, dr. Brooklyn št. 135, Napredne Slovenke št. 137, dr. Tabor, dr. Mir, dr. Naprej št. 5. S. N. P. J.

NA VRTU:

Pozdrav udeležencem.

Raznotere zabave: šaljiva pošta, petje, ples, trg. i. t. d.

Vstopnina Slovanom prosta.

Druge narodnosti 25c.

Slov. godba pod vodstvom g. F. Butala

Na razpolago raznovrstna gorka in mrzla okrepcila.

Za obilen poset se uljudno priporoča

Društvo Naprej.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KOJAK

6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih treperitih jesenskih in zimskih oblek. Prodajam obleke po meri in prodajam že narejene obleke. Priporočam se sl. društvom v napravo uniform in izvršujem vsa druga krojaška naročila.

Tel. Princeton 2402 W. SVOJE K SVOJIM!

-Zastonj-

V vsakem žaklju Forest King moke.

KUPONI s katerimi dobite pohištvo za svoj dom.

Napišite svoje ime — izrežite to in pošaljite nam in mi vam pošljemo katalog naših daril.

The Weideman Flour Co.
W. 53rd St. & Big 4 R. R.

Ime.....
Naslov.....
..... (Pišite natančno)

50.000 KNJŽIČIC
ZASTONJ MOŽEM
Vsaka knjžičica je vredna \$10.00 bolnemu človeku.

Ako trpite na katerikoli ta'ni moški bolezni, želimo, da takoj pišete po to čvdečo knjžičico. Ta knjžičica vam v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na danu temeljito zdravi sifilis ali antrilpeje je krvi, šivna slabost, zguba spoli e kreposti, revmatizem ali kaatobol, organske bolezni, želodce, jetra in bolezni obistih in v mehurju. Vsem tistim, kateri so se že nasitili in naveličali večnega plačevanja brez vsakega vpeha, je ta brezplačna knjžičica vredna stotine dolarjev. Pove vam tudi, zakaj da trpite in kako lahko pridete do trdnega zdravlja. Tis čv mož je že zadobilo perfektno zdravje, telesno moč in poživljenje po t m drageocene knjžičice, ki je zaloga znanosti in vsebuje stvari, ktepebi m ral vsak Slovec znati. Zapišite si, ta knjžičica se dobi po pošti na zaštonj. Mi plačamo tudi po štinno. Izpolnite odrezek spodaj in pošlite nam za še danes, na kar vam mi pošlemo našo knjžičico v vašem materinem jeziku popolnoma zastonj.

POŠLITE NAM TA ODREZEK ŠE DANES.
DR. JOS. LISTER & Co., Aus. 705 Northwestern Bldg.
22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: — Zanima me ponudba, s katero nudite Vašo knjžičico brezplačno; pi o sim pošljite mi jo takoj.

Ime.....Pošta.....Država.....

POZOR!

Večkrat mi kdo očita, da ne more dobiti odgovora, kadar kdo kliče nas na telefon, operator mu namreč pravi, da mu ne odgovorimo, raditega izjavljam sledeče: Nas se more vsako minuto takoj dobiti na telefon, ponoči in po dnevu, ob nedeljah in delavnikih, vedno je kdo pri telefonu. Kdor ne dobi odgovora, mi nismo krivi, pač pa nemarnost operatorjev pri telefonu. Mi smo objavili \$50 nagrade Telephone Co. če nam dokaže, da samo enkrat nismo odgovorili, kadar je zvonec zvonil. Mi imamo eno linijo pri telefonu, ki je najboljša, da se ne more nikdar reči, da je linija bussy, ker telefon je samo za našo trgovino, in iz te v hišo, kjer stanujemo, da zvonec zvonil na obeh prostorih. Kadar nas kdo ne more poklicati, mu svetujem, naj zahteva supervisorja in naj odločno zahteva, da nas pokliče, ker smo pri telefonu noč in dan. Naši telefon številki so nekaj drugačni kot na koledarjih.

Cuyahoga Tel. Princeton 1381

Bell. Tel. East 1881

Te številke ostanajo za vedno. Kdor pa želi ponoči naše postrežbe, naj se oglasi v hiši ali v stanovanju, ki je ravno čez cesto nasproti mrtvašnice, ali druga hiša zadaj za Schulistom. Tu se nas vedno dobi ponoči na zvonec.

ANTON GRDINA,
trgovec in pogrebnik.

6127 ST. CLAIR AVE. STAN. 1053 E. 62nd ST.

S tem naznanjam mojim odjemalcem in prijateljem, da sem prestavil svojo prodajalno na

42 Public Square
kjer imam v zalogi veliko vrst žganja, likerjev domačih in importiranih, kar vse prodajam po jako nizkih cenah.

Kranjci imajo jako radi tropinjevec, slivovko bitters in grenko vino, californijskega vina in vse drugo, kar potrebuje salooner.

LEWIS MAXA,
42 PUBLIC SQUARE.

Prodaja likerjev na drobno in debelo.
Mi prodajamo tudi pivo.

LEWIS MAXA,
42 PUBLIC SQUARE.

Prodaja likerjev na drobno in debelo.
Mi prodajamo tudi pivo.

LEWIS MAXA,
42 PUBLIC SQUARE.

Prodaja likerjev na drobno in debelo.
Mi prodajamo tudi pivo.

LEWIS MAXA,
42 PUBLIC SQUARE.

ZA TUJE OGLASE NI ODGOVORNO NE UREDNIŠTVO NE UPOVNIŠTVO!